

Asia: VN/7901/2024

Hallituksen esityksen muotoon laadittu työryhmämietintö kuolinpesän sähköistä asiointia koskevaksi lainsäädännöksi

1. Laki kuolinpesän palvelualustasta

Lausuntonne:

-

2.1 Osakastietojen muodostaminen (4 §, ks. myös 5.1 Muut toteuttamisvaihtoehdot; Kuolinpesän osakasrekisterin tietojen muodostaminen)

Lausuntonne:

-

2.2 Rekisterin tietosisältö (5 §)

Lausuntonne:

-

2.3 Kuolinpesän ilmoittajan ja yhteyshenkilön vastuut ja velvollisuudet (8, 9 ja 15 §)

Lausuntonne:

-

2.4 Osakasrekisterin tietojen vakuuttaminen oikeaksi (11 ja 12 §, ks. myös 5.1 Muut toteuttamisvaihtoehdot; Osakasluettelon oikeaksi vakuuttaminen ennen ja jälkeen perunkirjoituksen)

Lausuntonne:

-

2.5 Osakasrekisterin tietojen julkinen luotettavuus (14 §, ks. myös 5.1 Muut toteuttamisvaihtoehdot; Kuolinpesän osakasrekisterin julkinen luotettavuus vakituisesti ulkomaille muuttaneiden osalta)

Lausuntonne:

-

2.6 Tietojen päivittäminen, säilyttäminen ja poistaminen (16 §, ks. myös 5.1 Muut toteuttamisvaihtoehdot; Kuolinpesän osakasrekisterin tietojen pysyvä säilyttäminen)

Lausuntonne:

-

2.7 Tietojen luovuttamisen edellytykset (17-32 §)

Lausuntonne:

-

2.8 Muut huomiot

Lausuntonne:

-

3.1 Perintöveroilmoitus ja perukirja (25, 28, 29, 29 a §)

Lausuntonne:

-

3.2 Esitiedot (26 §)

Lausuntonne:

-

3.3 Muistiinpanot (28 b §)

Lausuntonne:

-

3.4 Muita ehdotuksia

Lausuntonne:

-

4. Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Lausuntonne:

-

5. Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 1 ja 13 §:n muuttamisesta

Lausuntonne:

-

6. Laki verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Lausuntonne:

-

7. Laki perintökaaren 20 luvun muuttamisesta

Lausuntonne:

-

8. Laki ulosottokaaren muuttamisesta

Lausuntonne:

-

9. Laki tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuksistaan annetun lain muuttamisesta

Lausuntonne:

Ehdotetussa 3 a §:ssä on jätetty avoimeksi, mitkä ovat niitä kuolinpesän yksilöintitietoja, jotka tuomioistuimen on ilmoitettava. Mietinnön kohdasta 2.2.1 ilmenee, että kuolinpesä yksilöidään vainajan henkilötunnuksen avulla. Yleisten tuomioistuinten asianhallintajärjestelmään (AIPA) voidaan tehdä toiminnallisuus vainajan henkilötunnuksen kirjaamista ja välittämistä varten.

Pesänselvittäjinä ja toimitsijoina ovat usein asianajajat tai muut lainoppineet avustajat. Heidän henkilötunnuksiaan ei tällä hetkellä toimiteta tuomioistuimelle eikä kirjata sen asianhallintajärjestelmään. Se ei ole tarpeen asian käsittelemiseksi tuomioistuimessa.

Tuomioistuinvirasto kehottaakin jatkovalmistelussa arvioimaan, tulisiko säännöstä kuolinpesän yksilöintitietojen osalta täsmentää vai mieluummin jättää sekä kuolinpesän että

pesänselvittäjän/toimitsijan yksilöimiseksi olennaiset tiedot lain tasolla avoimemmaksi niin, että toiminnallisen tavoitteen toteutustapa (pesänselvittäjän/toimitsijan yksilöivien tietojen saaminen osakasrekisteriin) ratkaistaan tarkemmin rajapintaintegraatiota koskevassa järjestelmäkehityksessä. Joka tapauksessa tulisi selvittää, voisiko pesänselvittäjän/toimitsijan yksilöimisen toteuttaa muulla tavalla kuin tuomioistuinkäsittelyn kannalta ylimääräisellä ja tietosuojasääntelyssä erityisen suojattavalla tiedolla eli pesänselvittäjän/toimitsijan henkilötunnuksella.

Toimitsijan ja pesänselvittäjän määräämistä ja vapauttamista koskevia ratkaisuja on noudatettava muutoksenhausta huolimatta lukuun ottamatta tuomioistuimen päätöstä perintökaaren 19 luvun 7 §:ssä mainitussa tilanteessa. Ehdotettua 3 a §:ää tulisi täsmentää siltä osin, toimittaako tuomioistuin tiedon ratkaisustaan Digi- ja väestötietovirastolle heti, kun se on täytäntöönpanokelpoinen.

10. Pääasialliset vaikutukset

Lausuntonne vaikutusten arviointeihin:

Tuomioistuinlaitoksen osalta muutokset aiheuttaisivat kertaluonteisia järjestelmäkustannuksia arviolta 150.000 euroa.

Lisäksi tuomioistuinten osalta Digi- ja väestötietovirasto on uusi ilmoituksen kohde näissä asioissa ja ainakin alkuvaiheessa ilmoitukset tulisi tehdä manuaalisesti sähköpostitse, jolloin kyseessä oleviin asioihin tulee sisältymään uusi työvaihe, mikä aiheuttaa lisätyötä tuomioistuimissa kunnes tietojärjestelmä saadaan vastaamaan tarpeeseen. Käytännössä on vaikea arvioida ennen kaikkea kansliahenkilöstölle aiheutuvaa manuaalista lisätyön määrää, mikä koskee kaikkia yleisiä tuomioistuimia. Ottaen huomioon kyseessä olevien asioiden lukumäärän laitostasolla vuosittain, on sillä huomattavaa vaikutusta tuomioistuinten työmäärään ja siten vaikutusta syytä arvioida jatkovalmistelun yhteydessä tarkemmin.

Esityksen tavoitteena on lisätä viranomaistoiminnan tuottavuutta ja säästöjä. Esityksen on todettu kuitenkin lisäävän tuomioistuinten työmäärää ja sähköisten järjestelmien kehittämistarpeita. Tästä huolimatta ehdotuksen täytäntöönpanon on esitetty hoidettavan nykyisten määrärahojen puitteissa, mitä voidaan pitää ongelmallisena.

11. Muut huomiot

Lausuntonne työryhmämietinnön muihin osioihin:

-

12. Yleiset huomiot työryhmämietinnöstä

Yleiset huomionne työryhmämietinnöstä:

-

Kukkonen-Suvivuo Tiina
Tuomioistuinvirasto

Laurila Timo-Juhani
Tuomioistuinvirasto